

ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหาร
กับการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

THE RELATIONSHIP BETWEEN ADMINISTRATOR HUMAM
RELATION AND AMINISTRATOR'S ADMINISTRATION
OF MATHAYOM WAT SING SCHOOL UNDER THE SRCONDARY
EDUCATIONAL SEVICE AREA OFFICE 1

พรหมพิริยะ พนาสนธิ *
กรปลา เจริญชันษา**

วันรับ 18 / มิถุนายน / 2564
ตรวจสอบ 20-25 / มิถุนายน / 2564
ตอบรับ 28 มิถุนายน / 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างมนุษยสัมพันธ์
ของผู้บริหาร กับการบริหารโรงเรียนของโรงเรียน
มัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความ
สัมพันธ์ระหว่างมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารกับการ
บริหารโรงเรียนของโรงเรียนวัดสิงห์ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
ประชากรในการศึกษาคือ ครูผู้สอนและ

บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
1 เขต 1 จำนวน 234 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการ
สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้
ตัวอย่างจำนวน 148 คน เครื่องมือในการวิจัยคือ
แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating
Scale) 5 ระดับ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบ
ด้วยค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่า

*สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.Email phrompiriya@bkkthon.ac.th

**สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐานโดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เป็นความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง หมายความว่าถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหาร สูง จะเป็นปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมให้การบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษามีโอกาสบรรลุเป้าหมายตามไปด้วย

คำสำคัญ : มนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหาร การบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร

ABSTRACT

This research ,The relationship between of Administrator Human Relation and Administrator’s Administration of Mathayom Wat Sing School under the Srcondary Educational Sevice Area Office 1 had objectives was to study the relationship between the human relations of the administrators and the school administration of Wat Sing School under the Secondary Educational Service Area office 1.

The population in education was 234 people who were teachers and educational personnel of Mathayom Wat Sing School under the Secondary Educational Service Area Office 1. The sample were 148 teachers and educational personnel of Mathayom Wat Sing School who were random by simple random sampling method. The

data were analyzed by statistics including Percentage, Mean, Standard Deviation, and hypothesis testing by Pearson Product-Moment Correlation Coefficient.

The research results were found that the relationship between Human Relationships of secondary School Administrators at Wat Sing School and the administrator’s administration of Mathayom Wat Sing School was a high level positive relationship. It means that if the school administrators had a good human relationship , it will be a factor that contributes to the school administration of the school administrators to have an opportunity to achieve their goals.

Keywords: Administrator Human Relation, Administrator’s Administration

บทนำ

การบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพนั้น มักขึ้นกับลักษณะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีภาวะผู้นำซึ่งการใช้อำนาจของผู้บริหารคือการใช้อิทธิพลที่ทำให้บุคคลากรยินยอมทำตามความต้องการของตน และคุณภาพของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับกระบวนการบริหารภายในสถานศึกษาเป็นสำคัญโดยผู้บริหารต้องแสดงบทบาทความเป็นผู้นำและทำงานร่วมกับบุคลากรโดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ มีความพอใจและมีความสุขในการทำงาน(สุมาพร ทำทอง :1) ผู้นำเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการบริหารงาน เพราะผู้นำเป็นตัวแทนองค์กร เป็นจุดรวมพลังของบุคคลในองค์กร เป็นบุคคลหรือกลุ่มคนที่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการ

ทางการหรือไม่เป็นทางการด้วยความเต็มใจหรือไม่เต็มใจจากสมาชิกในแต่ละสถานการณ์ เพื่อทำหน้าที่นำพาหมู่คณะให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้อำนาจที่เขามีในการโน้มน้าวและกระตุ้นให้สมาชิกปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ (ณัฐพันธ์ เจริญนนท์, 2551 : 120)

การที่องค์กรจะประสบความสำเร็จได้ต้องเป็นองค์กรที่มีความสมานฉันท์กลมเกลียวหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือบุคคลในองค์กรต่างมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จึงทำให้บุคคลในองค์กรต่างก็มีภาวะความรับผิดชอบต่อการพัฒนามนุษยสัมพันธ์ในองค์กรให้ประสบผลสำเร็จ แม้ว่าแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ในการงานที่แตกต่างกันแต่หน้าที่ที่ทุกคนต้องสร้างและใช้เหมือนกันคือ มนุษยสัมพันธ์เพราะต้องใช้ในการติดต่อกันเกี่ยวข้องกัน อย่างไรก็ตามผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาหน่วยงานมีความรับผิดชอบเป็นสองเท่าที่จะทำให้มนุษยสัมพันธ์ในหน่วยงานของตนประสบผลสำเร็จ ซึ่งหมายถึงเขาจะต้องพิจารณามนุษยสัมพันธ์ของเขาที่มีต่อผู้ร่วมงาน ต้องพัฒนาความสัมพันธ์ในตำแหน่งหน้าที่การงานของเขาให้ดีขึ้นด้วย

มนุษยสัมพันธ์จัดเป็นทั้งศาสตร์ (Science) และศิลป์ (Art) เนื่องจากมีหลักการและทฤษฎีที่เป็นข้อความรู้ และการนำหลักการหรือทฤษฎีไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยเทคนิควิธีการ ซึ่งถือเป็นศิลปะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล นักเรียนจะสังเกตเห็นได้อย่างหนึ่งว่าคนแต่ละคน มีความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่นไม่เท่ากัน บางคนเป็นที่พอใจของคนหมู่มาก มีเพื่อนมากหน้าหลายตา และมีคนที่อยากพูดคุยติดต่อกับหรือทำงานร่วมกับเขามากมาย ในขณะที่บางคนไม่ค่อยมีใครอยากจะทำเข้าใกล้หรือทำงานร่วมด้วย นั่นเป็นเพราะเขาขาดศิลปะในการติดต่อกับบุคคลอื่น ซึ่งอาจเป็นเพราะไม่รู้หลักการว่าควรทำอย่างไร หรือเป็นเพราะนำ

หลักการไปใช้ไม่ ถูกวิธี ดังนั้น การที่คนเราจะมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและหมั่นฝึกฝนเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ จนสามารถนำหลักการที่เป็นข้อความรู้ทางทฤษฎีไปใช้ได้อย่างเป็นธรรมชาติ

โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์เป็นโรงเรียนรัฐบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขึ้นกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่เลขที่ 35 ถนน 3 ถนนเอกชัย แขวงบางขุนเทียน เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์เป็นโรงเรียนสหศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีเนื้อที่ 37 ไร่ ถือเป็นโรงเรียนรัฐบาลที่มีขนาดพื้นที่ใหญ่ที่สุดในกรุงเทพมหานครฝั่งธนบุรี ในปีการศึกษา 2562 มีนักเรียน 3,302 คน จำนวนห้องเรียน 83 ห้องเรียน และบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 234 คน โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์เป็นโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนในหลายๆด้านเช่น ด้านผลการจัดการศึกษา ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการประกันคุณภาพภายใน และ ยังได้รับรางวัลต่างๆมากมาย ซึ่งเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงระดับความสามารถในการบริหารโรงเรียน

นอกจากนั้น จากผลของการตรวจประกันคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2562 ของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ พบว่าการบริหารโรงเรียนไม่มีปัญหาด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการประกันคุณภาพภายใน ยกเว้นด้านผลการจัดการศึกษาที่ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะการงานอาชีพและเทคโนโลยี อยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศอยู่ในระดับคุณภาพต้องปรับปรุง

เนื่องจากผู้เรียนยังไม่สามารถนำหลักการความรู้มาเชื่อมโยงกับสถานการณ์หรือสิ่งที่อยู่รอบตัวเองได้ ผู้เรียนขาดทักษะ ความสามารถในการจับประเด็นใจความสำคัญของเนื้อหา และการวิเคราะห์รายละเอียด รวมทั้งครูยังไม่ได้นำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มาวิเคราะห์เปรียบเทียบ สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาแนวทางพัฒนาตามลำดับความสำคัญทำให้มีผลต่อการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีสมมติฐานเบื้องต้นว่าความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ตามแนวคิดทฤษฎีเรื่องมนุษยสัมพันธ์ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ น่าจะเป็นบุคคลที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีในระดับสูง ซึ่งส่งผลกับการบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จสูงตามไปด้วย เนื่องจากปัจจัยด้านมนุษยสัมพันธ์นี้เป็นปัจจัยที่เป็นคุณสมบัติในตัวบุคคลที่ช่วยสนับสนุนให้มีขีดความสามารถในการบริหารที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารกับการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 เพื่อตรวจสอบสมมติฐานเบื้องต้นของผู้วิจัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา

2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้

สอนและบุคลากรทางการศึกษา

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหาร กับการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา

สมมติฐานในการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหาร กับการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 อยู่ในระดับสูงทางบวก

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหาร กับการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าในเรื่อง มนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหาร และแนวคิดในการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

1) แนวคิดและทฤษฎีเรื่องมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎีของนักการหลายท่าน คือ บุญมั่น ธนาศุภวัฒน์ (2552 : 150 - 151), ริเรืองรอง รัตนวิไลสกุล (2549 : 12 - 13)

สมพร สุทัศน์ีย์ (2552 : 128 - 129) และวิภาพร มาพบสุข (2543 : 18) มาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านความเข้าใจผู้อื่นและด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น

2) แนวคิดเรื่องการบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้แนวคิดตามตามพระราชบัญญัติการศึกษา

แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และ(ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 : มาตรา 39 ซึ่งมีกรอบในการบริหารงาน 4 ด้าน คือ

- (1) การบริหารงานด้านการบริหารวิชาการ
- (2) การบริหารงานด้านการบริหารงบประมาณ

ประมาณ

- (3) การบริหารงานด้านการบริหารบุคคล
- (4) การบริหารงานด้านการบริหารทั่วไป

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ได้แก่ ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม

วัดสิงห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำนวน 234 คน (โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1, 2562)

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำนวน 234 คนสุ่ม กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เคอร์ซีและมอแกน (Krejcie & Morgan, 1970 p. 608) และสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปรในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง มนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหาร กับการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 นี้ ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรในการศึกษา 2 ตัวแปร คือ

1) ตัวแปรที่ 1 คือ มนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสามารถวัดค่าของตัวแปรได้จาก 3 ประเด็นย่อย คือ

- (1) ด้านคุณลักษณะส่วนตัว
- (2) ด้านความเข้าใจผู้อื่นและ
- (3) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น

2) ตัวแปรที่ 2 คือ การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ซึ่งสามารถวัดค่าของตัวแปรได้จาก 4 ประเด็นย่อย คือ

- (1) การบริหารงานด้านการบริหารวิชาการ
- (2) การบริหารงานด้านการบริหารงบประมาณ
- (3) การบริหารงานด้านการบริหารบุคคล
- (4) การบริหารงานด้านการบริหารทั่วไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดของตัวแปรที่ 1 และตัวแปรที่ 2 ดังนี้

ตัวแปรมนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยสังเคราะห์จากตำราและงานวิจัยของ บุญมั่น ธนาศุภวัฒน์ (2552 : 150 - 151), ริเรื่อง รong รัตนาวิไลสกุล (2549 : 12 - 13), สมพร สุทัศน์ีย์ (2552 : 128 - 129) และวิภาพร มาพบสุข (2543 : 18)

ตัวแปรการบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้แนวคิดจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และ(ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 : มาตรา 39

จากทั้ง 2 ตัวแปรสามารถกำหนดกรอบในการวิจัยได้ ตามแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 : กรอบความคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีเนื้อหาและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการบริหารงานวิชาการทั้งในและต่างประเทศเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดนิยามปฏิบัติการของวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจความถูกต้องและแก้ไขปรับปรุงแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และนำแบบสอบถามไปคำนวณค่าด้านความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence:IOC) ได้ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 -1.00

4. นำแบบสอบถามเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนแล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Apla coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cranbeach. 1990: 169) ซึ่งแบบสอบถามเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84 และแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .85

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความเที่ยงของเนื้อหา และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่อยู่ในระดับที่ยอมรับได้แล้วไปจัดทำชุดแบบสอบถามฉบับจริงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวผู้วิจัยเองจากกลุ่มตัวอย่างโดยได้กลับคืนมาครบทั้ง 148 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตจากคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัยจากโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่มีกลุ่มตัวอย่างปฏิบัติราชการอยู่โดยผู้วิจัยทั้ง 2 คนแบ่งภาระหน้าที่กันในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อสามารถตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามไปในคราวเดียวกัน ถ้าพบว่าแบบสอบถามฉบับใดไม่สมบูรณ์ คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา โดยไปปรับด้วยตนเองและได้รับแบบสอบถามกลับคืนเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดจำนวน 148 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2) นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้วยคอมพิวเตอร์การวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

(1) เกณฑ์ในการแปลความหมายของข้อมูลเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์โดยกำหนดหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์ของบุญชมศรีสะอาดและบุญส่งนิลแก้ว (2545: 23 – 24) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ครู

มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51- 2.00 หมายถึง ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึงครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

(2) เกณฑ์ในการแปลความหมายของข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์โดยกำหนดหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์ของบุญชมศรีสะอาดและบุญส่งนิลแก้ว (2545: 23 – 24) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51- 2.00 หมายถึง ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

(3) หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์สัมพันธ์กับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) โดยพิจารณาจากค่าสหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ กล่าวคือถ้าเป็นไปในทางบวก แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายตามกันการพิจารณาระดับความสัมพันธ์กันนั้นพิจารณาขนาดของความสัมพันธ์จากค่าสหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ตามเกณฑ์ของกาญจน์ (2556: 166) ดังนี้

ถ้าค่าสหสัมพันธ์ มีค่า .90 – 1.00 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก

ถ้าค่าสหสัมพันธ์ มีค่า .70-.89 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ถ้าค่าสหสัมพันธ์ มีค่า .50 -.69 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ถ้าค่าสหสัมพันธ์ มีค่า .30-.49 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ถ้าค่าสหสัมพันธ์ มีค่า .01-.29 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

ถ้าค่าสหสัมพันธ์มีค่า 0 แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ

(1) ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence : IOC)

(2) วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha

Coefficient)ตามวิธีของ

ครอนบาค (Cronbach, 1994: 169)

สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย (1) ค่าร้อยละ (Percentage) (2) ค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) (3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

ทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์สัมพันธ์และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารของโรงเรียนในสังกัด สพป. อำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้สถิติหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

1.ระดับความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าระดับความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณลักษณะส่วนตัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุดซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่ยังคงอยู่ในระดับมาก

2.ระดับความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) การบริหารงานงบประมาณ 2) การบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการ และ 4) การบริหารงาน

ทั่วไป

3.ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์สัมพันธ์กับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($rAC = .71$) ที่ระดับนัยสำคัญ .01 หมายความว่าถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีมนุษย์สัมพันธ์ดีก็จะมีส่วนทำให้การบริหารสถานศึกษาดีตามไปด้วย ซึ่งข้อสรุปนี้มีโอกาสผิดพลาดเพียง 1%

4.ข้อสรุปจากการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหาร กับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เป็นความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ซึ่งชี้ให้เห็นว่าถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีมนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหาร สูง มนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหาร จะเป็นปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมให้การบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษามีโอกาสบรรลุเป้าหมายตามไปด้วย

อภิปรายผล

1. ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านคุณลักษณะส่วนตัวที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีศิลปะในการเข้ากับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น โดยมีจุดหมายที่จะให้เกิดความร่วมมือซึ่งกันและกัน เพื่อให้ดำเนินกิจกรรมทั้งปวงดำเนินไปจนบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาที่ตั้งไว้ การมุ่งให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันนี้นำมาซึ่งความร่วมมือประสานงานกันให้ดำเนินงานต่าง ๆ อย่างเป็นผลและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสาวภา พรเสนาะ (2556 : บทตัดย่อ)

ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูมีทัศนะต่อมนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมหวัง ไชยศรีฮาด (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีมนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2.การบริหารงานสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียนได้รับการพัฒนาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ยังมีการอบรมและพัฒนาผู้บริหารอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการบริหารอย่างมืออาชีพ นอกจากนี้โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ยังเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงมายาวนาน ทำให้บุคลากรที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการต้องเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการบริหารในระดับสูงซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากประวัติการทำงานของผู้ได้รับการแต่งตั้ง สอดคล้องกับแนวคิดของ อีระ รุญเจริญ (2546) ที่กล่าวว่า ในการจัดการศึกษามีความจำเป็นต้องอาศัย ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ จึงจะทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ใน

การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยังคงคล้องกับแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548 : 8) ที่กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแผน วิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารไม่ดี จะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ช่วยงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัด และความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเอาเทคนิควิธีและกระบวนการบริหารที่เหมาะสม มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัย ฉวีวรรณ เจริญลาภ (2550 : 94-95) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารโรงเรียนในเขตเทศบาลไพศาลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลไพศาลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของครู ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในการศึกษา

ครั้งนี้พบว่า การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน ถึงแม้ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานงบประมาณ ครูมีระดับความคิดเห็นสูงกว่าด้านอื่นๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเหตุผล คือ โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติประจำปีเพื่อจัดสรรงบประมาณ โดยขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นอันดับมากกว่ารายข้ออื่น สอดคล้องกับคู่มือการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ว่าด้วยอำนาจหน้าที่สถานศึกษาตามกฎหมายการศึกษา การประสานงาน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งการควบคุมดูแลบุคลากรการเงิน พัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของสถานศึกษาเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ ตามมาตรา 39(2) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1, 2554) และสอดคล้องกับคู่มือปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา ด้านงบประมาณ คือ การจัดตั้งรับผิดชอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษาตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด และบทบาทคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานด้านงบประมาณ คือ ให้ความเห็นข้อเสนอนี้เกี่ยวกับการจัดตั้ง และการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน, 2547 : 13) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วินัย คำประดิษฐ์ (2547: 28) ได้สรุปไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมียุทธศาสตร์สำคัญในการปรับตัวไม่หยุดนิ่ง ต้องพยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์การ รูปแบบบริหารงาน และการดำเนินงานต่างๆ ให้มีความคล่องตัวต่อการปฏิบัติงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ การจัดการเรียน

การสอนให้นักเรียนมีความรู้เพื่อให้สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขนั้น จะต้องมามีเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสม ครูต้องสร้างกระบวนการและวิธีการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ทั้งเนื้อหาวิชาและคุณธรรมจริยธรรม เพราะกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนจะเป็นวิธีการที่ติดตัวนักเรียน สามารถพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์สัมพันธ์กับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ที่ระดับนัยสำคัญ .01 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนต้องการทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ทำให้เกิดบรรยากาศในการทำงานที่ราบรื่นและบังเกิดผลดี เกิดความร่วมมือในการทำงานและขจัดความขัดแย้งของครูในโรงเรียน และผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนยังต้องการสร้างให้ตนเองเกิดการยอมรับนับถือเกียรติภูมิ คุณค่า และความผาสุกของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรหรือหน่วยงาน ผู้บริหารจึงตระหนักถึงการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ทำให้เป็นคนที่ถูกใจ ถูกใจทุกคน ให้กำลังใจกับทุกคน แสดงความยินดีแก่ทุกคนแสดงความยินดีเมื่อมีใครได้ดีทุกคน มีความมั่นใจในความคิดของผู้อื่น เห็นอกเห็นใจ พยายามสร้างภาพการทำงานในโรงเรียนให้ดีที่สุด น่าอยู่ที่สุด และมีความสุขที่สุดสำหรับทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมหวัง ไชยศรีอาด (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาเลย เขต 1 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นด้านความเข้าใจผู้อื่น ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีผลต่อความสำเร็จของการ

บริหารสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่นำไปใช้ปฏิบัติ

1) ให้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นำผลการวิจัยไปเป็นสารสนเทศในการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาโดยต้องคำนึงถึงศักยภาพของข้าราชการกลุ่มผู้อำนวยการสถานศึกษา เพราะจากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าถ้าผู้อำนวยการสถานศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ดีจะเป็นปัจจัยส่งเสริมให้การบริหารสถานศึกษาดีตามไปด้วย

2) จากผลการวิจัยฉบับนี้เป็นการกระตุ้นเตือนให้ข้าราชการกลุ่มผู้อำนวยการสถานศึกษาเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ในตัวเอง ถ้าหากผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาท่านใดวางเป้าหมายการบริหารสถานศึกษาที่ตนเองรับผิดชอบให้สูงขึ้น ตนเองจะต้องให้ความสำคัญกับมนุษยสัมพันธ์ในตัวเองที่ดีด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรทำการวิจัยในรูปแบบของการคาดทำนายผลระหว่าง ปัจจัยการมีมนุษยสัมพันธ์ในตัวผู้บริหารว่าจะมีอำนาจการทำนายต่อผลของการบริหารสถานศึกษาในระดับใด

2) ควรทำการวิจัยในรูปแบบการเจาะลึกกับผู้อำนวยการสถานศึกษาท่านที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี เพื่อค้นหาวิธีการเพิ่มศักยภาพในตนเองทั้งด้านมนุษยสัมพันธ์ว่ามีวิธีการอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ผู้อำนวยการสถานศึกษาท่านอื่นๆนำไปประยุกต์ใช้กับตนเองต่อไป

บรรณานุกรม

- คู่ฤกษ์ ฉักดิ์ศรี. (2547) .มนุษย์สัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรพิทยา.
- กาญจนา คุณารักษ์. (2548) .มนุษย์สัมพันธ์. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ขุนทอง สุขทวร(2562). มนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- (2546ค), พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2 5 4 5 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ:กระทรวงศึกษาธิการ.
- จรรยา ทองถาวร. (2549) . มนุษยสัมพันธ์การประเมินผลการปฏิบัติงาน. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- ชัชวาลย์ วงศ์ทา.(2547) . มนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด กำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษาบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏ กำแพงเพชร.
- นิยม สุวรรณะ.(2551). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารกับมนุษย์สัมพันธ์ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดราชบุรี. ปริญญาโทปริญญา มหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- ปรีชา ยอดแก้ว.(2547). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง เขต 7. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร.
- พิมพ์ใจ โอภาณุรัชธรรม.(2552). มนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหาร. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- ริเรืองรอง รัตนวิไลสกุล.(2549). มนุษยสัมพันธ์สำหรับครู. กรุงเทพมหานคร : โอเอสพรีนติ้งเฮ้าส์.
- สมหวัง ไชยศรีฮาด. (2547). มนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย .
- Blumberg,Arthur; & William, Greenfield. (1986). The Affective Principal : Perspectives on School Leadership. 2nd ed. Boston: Allyn and Bacon.
- Candoli, I.C. et al. (1992). School business administration: a planning approach. (4th ed). Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Davis, K.& J. Newstrom. (1985). Human behavior at work: Organizational behavior. New York: McGraw-Hill.

- Hoy, W.K.&Miskel, C.G. (1991). Educational administration : Theory research and practice. New York: Random House.
- Komote, Stephen. (May 2001) "Human Relation as a Vital Factor in the Managerial Hierarchical Structure of Black School," Dissertation Abstracts International . 36,7: 3576-A.
- Sergiovanni, Thoman J. (1973). Factors wich effect satisfaction and dissatis faction of teachers. Expoloration in Education.
- Tillotson, E.A. (July 1996). "An Analysis of Technical Human and Conceptual Skills Among Student Affairs Administrators in Higher Education," Dissertation Abstracts International. 23 (3) : 64 - A.

